

Věstník MZd ČR, částka 6/2018

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Akreditovaný kvalifikační kurz

PRAKTICKÁ SESTRA

Akreditovaný kvalifikační kurz pořádá akreditované zařízení, kterému byla udělena akreditace Ministerstva zdravotnictví České republiky k uskutečňování tohoto vzdělávacího programu.[1\)](#)

Obsah**1 Profil absolventa**

1.1 Uplatnění absolventa

1.2 Výsledky vzdělávání

2 Charakteristika vzdělávacího programu

2.1 Pojetí a cíle vzdělávacího programu

2.2 Charakteristika vzdělávacího programu

2.3 Organizace vzdělávání

2.4 Podmínky kvalifikačního vzdělávání

3 Učební plán**4 Učební osnovy****5 Požadavky na zajištění realizace kvalifikačního kurzu****6 Studijní literatura****1. Profil absolventa**

Výstupní vědomosti a dovednosti praktické sestry, tj. profesní kompetence, jsou rozděleny na obecné a odborné, vycházející z platné legislativy [ČR2\)](#).

1.1 Uplatnění absolventa

Absolvent/ka kurzu může vykonávat své povolání v oblastech, které přímo souvisí s poskytováním zdravotní péče v souladu s právními předpisy, a to bez odborného dohledu při poskytování základní ošetrovatelské péče a při poskytování specializované a vysoce specializované ošetrovatelské péče pod odborným dohledem a přímým vedením zdravotnického pracovníka způsobilého k poskytování zdravotní péče v rozsahu jeho odborné a specializované způsobilosti.

Absolvent akreditovaného kvalifikačního kurzu se uplatní ve všech oblastech poskytující zdravotní služby, [3\)](#) zejména v zařízeních poskytující zdravotní péči ambulantní a lůžkovou i zdravotní péči poskytovanou ve vlastním sociálním prostředí pacienta.

1.2 Výsledky vzdělávání

1.2.1 Obecné vědomosti, dovednosti a postoje

Sleduje odborné informace v oblasti činnosti, kterou je způsobilý vykonávat a umí s nimi efektivně pracovat;
poskytuje zdravotní péči v souladu s právními předpisy a standardy;
dodržuje požadavky na hygienu, bezpečnost a ochranu při práci v souladu s právními předpisy upravujícími ochranu veřejného zdraví;
provádí záznamy do zdravotnické dokumentace a další dokumentaci vyplývající z jiných právních předpisů v rozsahu činností, ke kterým je způsobilý, dodržuje požadavky na ochranu informací včetně práce s informačním systémem zdravotních služeb;
poskytuje pacientovi/klientovi informace v souladu se svou odbornou způsobilostí, umí vhodným způsobem komunikovat na požadované úrovni s pacienty/klienty s ohledem na jejich věk i stav, se spolupracovníky a jinými lidmi, zachovává obecně uznávaná pravidla slušného chování a dodržuje etická pravidla v rámci svého povolání;
podílí se na praktickém vyučování ve studijních oborech k získání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání uskutečňovaných středními školami a ve vzdělávacích programech akreditovaných kvalifikačních kurzů;
využívá získané vědomosti a dovednosti v pracovním a veřejném životě v rámci celoživotního vzdělávání;
při výkonu svých činností dodržuje práva pacientů/klientů; jedná taktně, ohleduplně s empatií; u pacientů/klientů z odlišného sociokulturního prostředí respektuje jejich národnostní, náboženské, jazykové a jiné odlišnosti;
pečuje o své zdraví na základě osvojených základních znalostí a dovedností potřebných k péči o zdraví své i zdraví občanů, motivuje a edukuje jednotlivce, rodiny a skupiny osob k přijetí zdravého životního stylu;
pracuje svědomitě a dbá na kvalitu své práce, podílí se na zajištění zapracování nově nastupujících zdravotnických pracovníků, chová se hospodárně a ekologicky;
provádí opatření při řešení následků mimořádné události nebo krizové situace.

1.2.2 Odborné vědomosti, dovednosti a postoje [4\)](#)

Bez odborného dohledu a bez indikace v souladu s diagnózou stanovenou lékařem nebo zubním lékařem poskytuje nebo zajišťuje základní ošetrovatelskou péči, přitom zejména: sleduje fyziologické funkce za použití zdravotnických prostředků a získané informace zaznamenává do dokumentace;
pozoruje a zaznamenává fyzický a psychický stav pacienta/klienta a schopnost příjmu potravy;
provádí komplexní hygienickou péči, včetně prevence proleženin a sleduje poruchy celistvosti kůže;
rozděluje stravu pacientům/klientům podle diet a dbá na jejich dodržování, dohlíží na dodržování pitného režimu, sleduje bilanci tekutin, pečuje o vyprazdňování;
aplikuje zábaly, obklady, léčivé koupele, teplé i studené procedury;
provádí sociální aktivizaci zejména v péči o seniory;
pečuje o zajištění psychické pohody, pocitu jistoty, bezpečí a sociálního kontaktu;
vykonává činnosti při zajišťování herních aktivit dětí;
ve spolupráci s jinými zdravotnickými pracovníky provádí rehabilitační ošetrovatelství,

zejména polohování, posazování, základní pasivní, dechová a kondiční cvičení, nácvik sebeobsluhy s cílem zvyšování soběstačnosti pacienta/klienta a metody bazální stimulace s ohledem na prevenci a nápravu poruch funkce, včetně prevence dalších poruch vyplývajících ze snížené mobility nebo imobility;

pečuje o močové katétry (provádí hygienu genitálu, desinfekci katétru a výměnu močového sáčku) u pacientů/klientů starších 3 let;

ošetřuje periferní žilní vstupy;

zajišťuje činnosti spojené s přijetím, přemístováním a propouštěním pacientů/klientů;

poskytuje a zajišťuje psychickou podporu umírajícím a jejich blízkým a po stanovení smrti lékařem zajišťuje péči o tělo zemřelého a činnosti spojené s úmrtím pacienta/klienta;

vykonává v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení léčivých přípravků, dále zdravotnických prostředků a prádla, jejich desinfekci, sterilizaci a zajištění jejich dostatečné zásoby;

vykonává činnosti při zajišťování stálé připravenosti pracoviště včetně věcného a technického vybavení včetně funkčnosti zdravotnických prostředků.

Bez odborného dohledu na základě indikace lékaře nebo zubního lékaře může, při poskytování zdravotní péče, vykonávat jednoduché výkony, přitom zejména:

podává léčivé přípravky s výjimkou radiofarmak a podání formou nitrožilní injekce, infuze, aplikace do epidurálního katétru a dále u dětí do 3 let formou intramuskulární injekce;

provádí odsávání sekretů z horních cest dýchacích u pacientů při vědomí starších 10 let a zajišťuje jejich průchodnost;

zavádí a udržuje inhalační a kyslíkovou terapii;

odebírá kapilární a žilní krev a jiný biologický materiál a provádí vyšetření biologického materiálu získaného neinvazivní cestou a kapilární krve;

provádí ošetření nekomplikovaných chronických ran a ošetřuje stomie;

podává potraviny pro zvláštní lékařské účely.

Pod odborným dohledem zubního lékaře:

zpracovává dentální materiály v ordinaci;

vykonává činnost zubní instrumentářky⁵⁾.

2 Charakteristika vzdělávacího programu

2.1 Pojetí a cíle vzdělávacího programu

Vzdělávací program je koncipován tak, aby splňoval požadavky na odbornou teoretickou a praktickou přípravu praktických sester poskytujících ošetrovatelskou péči. Absolventi budou způsobilí poskytovat zdravotní péči bez odborného dohledu v rozsahu působnosti stanovené právními předpisy⁶⁾. Vzdělávání se zaměřuje na osvojení znalostí (vědomostí a dovedností) potřebných pro poskytování zdravotní péče. Nezbytnou součástí přípravy je vytváření žádoucích profesních postojů, dovedností a návyků i rozvíjení a upevňování dalších osobnostních kvalit zdravotnického pracovníka. Cílem vzdělávacího programu je umožnit získání odborné způsobilosti k výkonu povolání praktické sestry.

2.2 Charakteristika obsahových složek

Vzdělávací program je rozpracován do jednotlivých předmětů vymezených učebním plánem. Všechny předměty jsou stanovené jako povinné. Specifickou funkci mají předměty tvořící základ potřebný pro poskytování všeobecné ošetrovatelské péče včetně sociálních a dalších souvisejících oborů. Tyto předměty rozvíjí komunikativní dovednosti, morální a volní vlastnosti, dovednost kultivovaného chování a vytvářejí dovednosti, na které se navazuje v odborných předmětech. Plní především funkci propedeutickou ve vztahu k odborným předmětům a k profilu absolventa.

Odborné předměty se dělí na teoreticko-odborné a prakticko-odborné. Povinnou součástí výuky jsou praktická cvičení, ošetrovatelská a odborná praxe. Výuka je zajištěna a realizována na pracovištích akreditovaného zařízení.[7\)](#)

2.3 Organizace vzdělávání

Vzdělávání je organizováno jako denní nebo kombinovaná forma[8\)](#) v celkovém rozsahu 1 300 hodin, z toho nejméně 600 hodin praktického vyučování, v průběhu nejméně 12 měsíců. Zahrnuje teoretickou výuku a praktickou přípravu, která zahrnuje praktická cvičení, ošetrovatelskou a odbornou praxi. Délka vyučovací hodiny je 45 minut a odborné praxe je 60 minut. K ověřování získaných znalostí v průběhu kurzu se užívají diagnostické metody, přičemž důraz je kladen na praktickou část výuky i samostatnou práci účastníka kurzu.

2.3.1 Metody výuky

Ve studiu jsou respektovány zvláštnosti ve vzdělávání dospělých. Ve výuce jsou uplatňovány zejména aktivizující metody, které napomáhají vytvoření požadovaných odborných a dalších dovedností. Volba výukových metod (slovní, demonstrační, názorné, skupinové práce, dovednostní, exkurze, aj.) je v kompetenci vyučujících se zřetelem k charakteru předmětu, ke konkrétní situaci a možnostem akreditovaného zařízení.

2.4 Podmínky vzdělávání

2.4.1 Vstupní podmínky

Ukončené střední vzdělání s maturitní zkouškou a získání odborné způsobilosti ošetrovatele[9\)](#);
zdravotní způsobilost.

2.4.2 Průběžné podmínky

Absolvování teoretické výuky a praktického vyučování v rozsahu stanoveném akreditovaným vzdělávacím programem;
absolvování odborné praxe včetně odborné praxe v akreditovaném zařízení.

Do hodin praktického a teoretického vyučování akreditované zařízení započte nejvýše patnáctiprocentní omluvenou absenci z celkového počtu hodin.

Akreditované zařízení do vzdělávání v akreditovaném kvalifikačním kurzu započte část dříve absolvovaného studia, pokud odpovídá některé části vzdělávacího programu akreditovaného kvalifikačního kurzu, a část odborné praxe určené vzdělávacím programem, kterou účastník vykonal v jiném než akreditovaném zařízení; o započtení vydá potvrzení.

V případě pochybností o započtení rozhodne na žádost účastníka vzdělávání nebo akreditovaného zařízení ministerstvo.

2.4.3 Způsob ukončení kvalifikačního kurzu

Kvalifikační kurz je ukončen závěrečnou zkouškou, která se skládá z praktické a teoretické části[10\)](#).

Na základě absolvování kurzu, vykonáním praktické a teoretické zkoušky před zkušební komisí obdrží absolvent osvědčení, kterým získal odbornou způsobilost k výkonu povolání praktické sestry.

3 Učební plán

Znalosti z oborů a věd tvořících základ pro poskytování ošetrovatelské péče		
Doporučený název předmětu	Počet hodin	
Odborná latinská terminologie	15	
Anatomie a fyziologie	30	
Základy patologie a patofyziologie	25	
Základy veřejného zdravotnictví a výchova ke zdraví	20	
Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena	20	
Biochemie, Hematologie a transfuzní lékařství	25	
Klinická propedeutika	22	
Farmakologie a zdravotnické prostředky	25	
Základy radiační ochrany	13	
Znalosti z dalších oborů souvisejících s poskytováním ošetrovatelské péče		
Doporučený název předmětu	Počet hodin	
Psychologie a komunikace	65	
Základy právní problematiky a etika ve zdravotnictví	25	
Znalosti z dalších oborů souvisejících s poskytováním ošetrovatelské péče		
Doporučený název předmětu	Počet hodin	
	teorie	cvičení
Teorie ošetrovatelství a potřeby člověka	35	-
První pomoc	15	15
Ošetrovatelské postupy	30	45
Rehabilitační ošetrovatelství	15	20
Ošetrovatelství v klinických oborech:		
Ošetrovatelství v interním lékařství	50	-
Ošetrovatelství v chirurgii	50	-
Ošetrovatelství v pediatrii	35	-
Ošetrovatelství v gynekologii a porodnictví	25	-
Ošetrovatelství v neurologii	25	-
Ošetrovatelství v psychiatrii	25	-
Ošetrovatelství v geriatrii	30	-
Paliativní péče	30	-
Komunitní péče a praktické lékařství	25	-
Ošetrovatelství ve stomatologii a vybraných oborech	25	-
Odborná ošetrovatelská praxe		
Odborná ošetrovatelská praxe	424	
Individuální odborná praxe	96	
Celkové počty hodin		
Teoretická výuka	700	
Praktické vyučování včetně odborné praxe	600	
Celkem	1 300	

4 Učební osnovy

Název předmětu: ODBORNÁ LATINSKÁ TERMINOLOGIE

Rozsah: 15 hodin

Anotace

Předmět poskytuje účastníkovi kurzu základní znalosti v oblasti latinské a řecké terminologie a gramatiky. Klade důraz na získání jasného odborného zdravotnického projevu. Zvládnutí základní slovní zásoby je předpokladem pro ostatní preklinické a klinické obory, které vyžadují přesnost slovního vyjádření při popisu anatomické struktury a hodnocení patologického stavu.

Cíle

Cílem je poskytnout účastníkům kurzu základní znalosti v oblasti latinské a řecké terminologie, přitom zejména:

získat gramatické a slovní znalosti latinského a řeckého jazyka,
orientovat se v odborném zdravotnickém projevu,
správně vyslovovat a přesně se vyjadřovat,
vytvořit si základní slovní zásobu a orientovat se v gramatice.

Obsahové zaměření

Odborná terminologie
Adjektiva - deklinace
Číslovky
Řecká substantiva, slovtvorba

Název předmětu: ANATOMIE A FYZIOLOGIE

Rozsah: 30 hodin

Anotace

Předmět seznamuje účastníky kurzu s terminologií anatomických struktur a orgánových systémů lidského těla, která navazuje na fyziologii jednotlivých orgánových systémů a organismu jako celku.

Cíle

Cílem je poskytnout účastníkům kurzu vybrané poznatky o stavbě a funkci lidského těla, základní vědomosti z klinicky aplikované anatomie a fyziologie, přitom zejména:

zvládat základní anatomické terminologie
získat poznatky o stavbě a funkci zdravého lidského organismu, včetně jeho struktur, funkcí buňky, orgánů a orgánových systémů jako základ pro všechny lékařské obory.

Obsahové zaměření

Anatomie a fyziologie:

Buňka a tkáň
Pohybová soustava (kosti, svaly, kloubní spojení)
Kardiovaskulární soustava (srdce, krevní oběh, krev)
Dýchací soustava a fyziologie dýchání
Gastrointestinální soustava, trávení a vstřebávání, výživa
Žlázy s vnitřní a zevní sekrecí

Imunitní systém
Vylučovací soustava
Pohlavní soustava muže a ženy, fyziologie reprodukce
Nervová soustava (centrální a periferní nervový systém)
Smyslové orgány (zrak, sluch, čich, chuť, hmat)
Kůže a kožní žlázy, termoregulace
Základy acidobazické rovnováhy

Název předmětu: ZÁKLADY PATOLOGIE A PATOFYZIOLOGIE

Rozsah: 25 hodin

Anotace

Předmět seznamuje účastníky kurzu s jednotlivými chorobami z hlediska příčin, zániku organismu a regresivních změn. Dále poskytuje znalosti v problematice zánětů, nádorů a dalších patologických jevů v souvislosti s jednotlivými orgánovými systémy.

Cíle

Cílem je poskytnout účastníkům kurzu vybrané poznatky o stavbě a funkci buněk, tkání a orgánů postižených chorobnými změnami, přitom zejména:

porozumět podstatě nemoci jako nezbytného předpokladu pro její léčbu.

Obsahové zaměření

Nemoc a její příčiny, regresivní a progresivní změny
Poruchy oběhu krve a lymfy
Záněty, mikrobiální a parazitární příčiny nemoci
Poruchy výživy
Poruchy imunity
Patologie kardiovaskulárního systému
Patologie dýchacího systému
Patologie gastrointestinálního
Patologie vylučovacího ústrojí
Patologie nervového systému
Patologie pohybového systému
Patologie žláz s vnitřní a zevní sekrecí
Patologie kůže a smyslového ústrojí
Patologie pohlavního ústrojí muže a ženy, patologie mléčné žlázy
Patologie těhotenství
Základní poruchy acidobazické rovnováhy

Název předmětu: ZÁKLADY VEŘEJNÉHO ZDRAVOTNICTVÍ A VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Rozsah: 20 hodin

Anotace

Předmět seznamuje účastníky kurzu s problematikou strategie a politiky péče o zdraví obyvatelstva. Dále umožňuje náhled na zdravotní stav obyvatelstva v souvislosti s vlivem způsobu života a současným stavem životního prostředí v ČR.

Cíle

Cílem je poskytnout účastníkům kurzu vybrané poznatky, na základě kterých budou schopni pochopit problematiku týkající se strategie péče o zdraví, přitom zejména:

získat poznatky o posilování zdraví, upevňování a prevence vzniku a šíření onemocnění,
znát zdravý způsob života,
pochopit vztah mezi zdravím člověka a životním prostředím.

Obsahové zaměření

Zdraví a jeho determinanty
Životní prostředí v ČR, životní podmínky a zdraví
Zdravý způsob života
Základní zdravotní péče a prevence
Bezpečnost a ochrana zdraví zdravotnických pracovníků

Název předmětu: MIKROBIOLOGIE, EPIDEMIOLOGIE A HYGIENA

Rozsah: 20 hodin

Anotace

Předmět poskytuje účastníkovi kurzu informace o hygieně jako oboru a o rizicích, která mohou negativně působit na člověka.

Cíle

Cílem je poskytnout účastníkům kurzu znalosti v oblasti morfologie mikroorganismů a jejich patogenních účinků, přitom zejména:

získat poznatky z epidemiologie infekčních onemocnění podle cesty přenosu a způsobu nákazy,
orientovat se v základní problematice imunologie,
seznámit se se systémy hygienické služby.

Obsahové zaměření

Hygienická péče a hygienická služba
Hygiena ovzduší, půdy, vody, bydlení, výživy, osobní hygiena
Hygiena práce, hygiena dětí a dorostu
Hygiena zdravotnických zařízení
Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, manipulace s infekčním materiálem
Obecná epidemiologie
Infekce spojené s pobytem ve zdravotnickém zařízení

Název předmětu: KLINICKÁ PROPEDEUTIKA

Rozsah: 22 hodin

Anotace

Předmět seznamuje účastníky kurzu s metodami fyzikálního vyšetření a umožňuje orientaci

ve vybraných diagnostických a vyšetřovacích metodách v klinických oborech.

Cíle

Cílem je poskytnout účastníkům kurzu ucelené informace o příznacích a symptomatologii systémových onemocnění a diagnostických a vyšetřovacích metodách, přitom zejména:

definovat termíny spojené s posouzením zdravotního stavu,
identifikovat stav ohrožení vitálních funkcí,
změřit a zhodnotit stav fyziologických funkcí,
orientovat se ve vybraných diagnostických a vyšetřovacích metodách.

Obsahové zaměření

Anamnéza a základní fyzikální vyšetření pacienta
Fyziologické funkce, jejich měření a posuzování
EKG
Sonografie, RTG, CT a další zobrazovací metody
Endoskopie
Punkce a biopsie

Název předmětu: BIOCHEMIE, HEMATOLOGIE A TRANSFUZNÍ LÉKAŘSTVÍ

Rozsah: 25 hodin

Anotace

Předmět seznamuje účastníky kurzu se základními poznatky z oblasti biochemie, hematologie a transfúzního lékařství, kde se zaměřuje převážně na metody a techniky odběru biologického materiálu, jeho označování, uchovávání a na další manipulaci s ním. Dále poskytuje znalosti v oblasti výroby užití transfúzních přípravků.

Cíle

Cílem je poskytnout účastníkům kurzu komplexní poznatky týkající se biologického materiálu a zásad manipulace s ním, přitom zejména:

orientovat se v základních metabolických pochodech probíhajících v organismu,
zvládat metody a techniky odběru biologického materiálu na biochemické,
hematologické, bakteriologické a další vyšetření,
znát fyziologické hodnoty základních laboratorních výsledků,
porozumět principu výroby transfúzních přípravků,
znát indikace pro aplikaci jednotlivých transfúzních přípravků a rozpoznat
posttransfúzní reakce,
vysvětlit problematiku dárcovství krve.

Obsahové zaměření

Techniky odběru biologického materiálu
Označování, uchovávání a manipulace s biologickým materiálem
Základní biochemická vyšetření, fyziologické hodnoty
Základní hematologická vyšetření, fyziologické hodnoty
Základní bakteriologická, toxikologická a další vyšetření
Transfúzní přípravky a jejich indikace

Posttransfuzní reakce, jejich prevence a léčba
Dárcovství krve

Název předmětu: FARMAKOLOGIE A ZDRAVOTNICKÉ PROSTŘEDKY

Rozsah: 25 hodin

Anotace

Předmět seznamuje účastníky kurzu s jednotlivými skupinami léčivých přípravků, jejich formami a zásadami podávání. Současně umožňuje získat základní orientaci ve vybraných zdravotnických prostředcích.

Cíle

Cílem je poskytnout účastníkům kurzu poznatky, na základě kterých budou schopni se orientovat v jednotlivých skupinách léčivých přípravků, a ve vybraných zdravotnických prostředcích, přitom zejména:

znát jednotlivé skupiny léčivých přípravků a jejich zástupce,
vysvětlit indikace, kontraindikace a nežádoucí účinky vybraných léčivých přípravků,
získat poznatky o jednotlivých formách léčivých přípravků a dodržování zásad jejich aplikace,
znát obvazové prostředky,
orientovat se ve vybraných chirurgických nástrojích a pomůckách,
rozpoznat vybrané ortopedické pomůcky.

Obsahové zaměření

Základní pojmy ve farmakologii (distribuce, farmakokinetika, farmakodynamika, indikace, kontraindikace, nežádoucí účinky a další)
Základní lékové skupiny a jejich zástupci
Obvazový materiál (druhy, využití, zásady manipulace s obvazovým materiálem)
Základní chirurgické nástroje (zásady manipulace se sterilními a kontaminovanými nástroji, příprava nástrojů ke sterilizaci apod.)
Základní ortopedické pomůcky (zásady použití a péče o ně)

Název předmětu: ZÁKLADY RADIČNÍ OCHRANY

Rozsah: 13 hodin

Anotace

Předmět umožňuje účastníkům kurzu orientaci v základech radiodiagnostiky, radiologie, radioterapie a nukleární medicíny.

Cíle

Cílem je poskytnout účastníkům kurzu ucelené informace o zásadách radiační ochrany v jednotlivých oborech, přitom zejména:

vysvětlit biologické účinky ionizujícího záření,
vyjmenovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při používání radiologických diagnostických a léčebných metodách,

orientovat se v charakteristice vybraných zobrazovacích metod.

Obsahové zaměření

Biologické účinky ionizujícího záření, první pomoc, možnosti a principy radiační ochrany

Zobrazovací metody (RTG, CT, počítačová tomografie, MR, radionuklidová diagnostika, osteodenzitometrie a další.)

Název předmětu: PSYCHOLOGIE A KOMUNIKACE

Rozsah: 65 hodin

Anotace

Předmět poskytuje účastníkovi kurzu informace z oblasti obecné, vývojové a zdravotnické psychologie a dále se zaměřuje na zásady správné komunikace ve zdravotnictví.

Cíle

Cílem je poskytnout účastníkům kurzu poznatky, na základě kterých budou schopni správně komunikovat s pacienty a jejich blízkými s ohledem na jejich vývojové stádium a zdravotní stav, přitom zejména:

orientovat se v základních teoriích osobnosti s její strukturou, vlastnostmi a temperamentem,
znát principy motivace, sebereflexe a autoregulace,
objasnit životní cyklus člověka, jeho fáze a změny v průběhu života,
vysvětlit faktory ovlivňující psychiku a jednání nemocného,
objasnit podstatu psychosomatických onemocnění,
zvládat zásady přístupu a komunikace s pacienty v jednotlivých vývojových obdobích a s ohledem na jejich kulturu.

Obsahové zaměření

Osobnost (poznávání, vlastnosti, temperament, cit apod.)

Charakteristika vývoje člověka od početí po smrt

Zátěžové situace a jejich zvládnutí (syndrom vyhoření), duševní hygiena

Nemoc jako náročná životní situace (psychologická problematika nemoci a léčby, specifické problémy dlouhodobě těžce a nevléčitelně nemocných)

Komunikace ve zdravotnictví (verbální a neverbální komunikace)

Název předmětu: ZÁKLADY PRÁVNÍ PROBLEMATIKY A ETIKA VE ZDRAVOTNICTVÍ

Rozsah: 25 hodin

Anotace

Předmět seznamuje účastníky kurzu s platnými právními předpisy, které upravují systém poskytování zdravotní a sociální péče a principy etického přístupu.

Cíle

Cílem je poskytnout účastníkům kurzu ucelené informace o právech a povinnostech

zdravotnických pracovníků, pacientů a orgánů státní správy, přitom zejména:

vyjmenovat práva pacientů a aplikovat je v praxi,
orientovat se v základních právních normách v systému zdravotní a sociální péče,
znát práva a povinnosti zdravotnického pracovníka
orientovat se v základních právních předpisech upravujících výkon povolání praktické sestry a podmínky poskytování zdravotních služeb

Obsahové zaměření

Obecná právní problematika - právní řád ČR
Základy práva občanského, rodinného, pracovního, trestního
Pracovněprávní, občanskoprávní, správní a trestní odpovědnost
Zdravotnické právo (základní právní předpisy ve zdravotnictví)
Etické kodexy ve zdravotnictví, práva pacientů a zdravotníků

Název předmětu: TEORIE OŠETŘOVATELSTVÍ A POTŘEBY ČLOVĚKA

Rozsah: 35 hodin

Anotace

Předmět seznamuje účastníky kurzu s historickým vývojem ošetřovatelství v ČR, s vybranými teoretickými modely a ošetřovatelskou péčí v souvislosti s individuálními potřebami člověka, rodiny a komunity.

Cíle

Cílem je poskytnout účastníkům kurzu poznatky, na základě kterých budou schopni uspokojovat potřeby člověka, přitom zejména:

vysvětlit funkci ošetřovatelství ve společnosti i současné trendy vývoje oboru,
charakterizovat principy ošetřovatelského managementu, včetně kvality ošetřovatelské péče,
definovat základní lidské potřeby, identifikovat neuspokojené potřeby a znát možnosti jejich uspokojování při změně zdravotního stavu.

Obsahové zaměření

Charakteristika ošetřovatelství jako vědní disciplíny
Kvalita ošetřovatelské péče (faktory ovlivňující kvalitu, zvyšování kvality apod.)
Osobnost praktické sestry a její postavení v systému zdravotnictví
Vybrané ošetřovatelské modely
Potřeby nemocných a jejich uspokojování

Název předmětu: REHABILITAČNÍ OŠETŘOVATELSTVÍ

Rozsah: 35 hodin (teoretická výuka 15 hodin + cvičení 20 hodin)

Anotace

Předmět rozšiřuje účastníkům kurzu znalosti z oblasti fyzioterapie, která je nezbytnou součástí podpory zdraví a prevence vzniku komplikací.

Cíle

Cílem je poskytnout účastníkům kurzu ucelené informace o prevenci vzniku imobilizačního syndromu, přitom zejména:

vysvětlit jednotlivé druhy rehabilitace,
objasnit zásady správného polohování pacienta,
charakterizovat aktivní a pasivní typ rehabilitace v souvislosti s prevencí imobilizačního syndromu.

Obsahové zaměření

Rehabilitační ošetřovatelství (polohování, dechová rehabilitace, vertikalizace, nácvik sebeobsluhy, kondiční cvičení, využití kompenzačních pomůcek, relaxace)

Prevence imobilizačního syndromu

Bazální stimulace (principy, základní prvky, využití bazální stimulace dle aktuálního stavu pacienta, využití bazální stimulace s ohledem na vývojové stádium pacienta)

Název předmětu: OŠETŘOVATELSKÉ POSTUPY

Rozsah: 75 hodin (teoretická výuka 30 hodin + cvičení 45 hodin)

Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický a umožňuje účastníkům kurzu získat znalosti v oblasti techniky výkonů a postupů ošetřovatelských intervencí, které jsou v souladu s kompetencemi praktické sestry.

Cíle

Cílem je poskytnout účastníkům kurzu komplexní znalosti tak, aby byli schopni prakticky realizovat ošetřovatelské intervence v souladu se svými kompetencemi, přitom zejména:

měřit a sledovat fyziologické funkce,
pozorovat a zaznamenávat fyzický a psychický stav pacienta v různých vývojových obdobích a pečovat o něj,
provádět komplexní hygienickou péči se zaměřením na prevenci dekubitů,
sledovat příjem a výdej tekutin a pečovat o vyprazdňování,
podílet se na metodách rehabilitačního ošetřovatelství s využitím prvků bazální terapie,
aplikovat vybrané léčivé přípravky a podílet se na podávání dalších,
pečovat o dýchací cesty, zavádět a udržovat inhalační a kyslíkovou terapii,
ošetřovat invazivní vstupy (periferní žilní katétry, sondy, močové katétry a další)
odebírat biologický materiál,
podílet se na ošetření chronických ran a stomií,
podávat stravu,
zpracovávat dentální materiály a asistovat zubnímu lékaři a další.

Obsahové zaměření

Nemocniční lůžko a jeho zařízení

Vyšetřovací a léčebné polohy

Dezinfekce a sterilizace

Komplexní hygienická péče (dítě, dospělý, geriatrický pacient)

Poruchy celistvosti kůže (dekubity, opruzeniny - prevence a péče)
Fyziologické a životní funkce
Výživa dětí, dospělých a geriatrických pacientů
Vyprazdňování moče a stolice
Integrace prvků bazální stimulace do ošetrovatelské péče
Perorální aplikace léků
Místní aplikace léků
Oxygenoterapie
Parenterální aplikace léků - příprava a asistence
Infuzní terapie - příprava a asistence
Odběr biologického materiálu
Péče o rány a vybrané stomie

Název předmětu: PRVNÍ POMOC

Rozsah: 30 hodin (teoretická výuka 15 hodin + cvičení 15 hodin)

Anotace

Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický a poskytuje znalosti pro poskytování předlékařské první pomoci.

Cíle

Cílem je poskytnout účastníkům kurzu komplexní znalosti tak, aby byli schopni poskytnout první pomoc při různých zdravotních poškozujících stavech, přitom zejména:

zanalyzovat vzniklou situaci a posoudit aktuální stav postiženého a jeho závažnost,
zahájit neodkladnou resuscitaci,
zajistit postiženého v bezvědomí,
poskytnout první pomoc při poranění kostí, kloubů a měkkých částí těla,
poskytnout první pomoc při úrazu elektrickým proudem,
poskytnout první pomoc při termických poranění,
poskytnout první pomoc při intoxikaci,
poskytnout první pomoc při tonutí, dušení a další,
poskytnout první pomoc při akutních stavech různého klinického zaměření,
znát činnosti a význam integrovaného záchranného systému.

Obsahové zaměření

Integrovaný záchranný systém
Obvazová technika
Polohování a transport postiženého
Poruchy vědomí, křeče
Šok
Tonutí, dušení
Intoxikace
Zajištění průchodnosti dýchacích cest (manévry pro vypuzení cizího tělesa z dýchacích cest)
Základní neodkladná resuscitace, použití AED
Krvácení (tepenné, žilní, masivní kapilární)
Poranění kostí, kloubů, hlavy a páteře
Rány - termická poškození, úraz elektrickým proudem

Poranění hrudníku, břicha a další
Akutní stavy ve vybraných klinických oborech

Název předmětu: OŠETŘOVATELSTVÍ V KLINICKÝCH OBORECH

Rozsah: 320 hodin

Anotace

Předmět poskytuje účastníkovi kurzu informace z oblasti ošetrovatelské péče v jednotlivých klinických oborech.

Cíle

Cílem je poskytnout účastníkům kurzu komplexní znalosti v oblasti ošetrovatelské péče tak, aby je byli schopni prakticky aplikovat s ohledem na specifika jednotlivých klinických oborů, přitom zejména:

charakterizovat klinické stavy a onemocnění z hlediska ošetrovatelské péče a potřeb pacientů,
znát jednotlivé klinické stavy, jejich etiologii a klinické příznaky,
orientovat se v diagnostice a léčbě související s jednotlivými klinickými stavy,
orientačně zhodnotit aktuální stav pacienta a podílet se na ošetrovatelské anamnéze,
znát individuální odlišnosti potřeb zdravého a nemocného dítěte a možnosti jejich uspokojování,
orientovat se v péči o zdraví ženy podle jejího věku,
orientovat se v péči o pacienty s psychickými poruchami,
charakterizovat principy onkologické a paliativní péče,
specifikovat zvláštnosti péče o geriatrické pacienty,
znát podstatu komunitní péče a fungování systému péče v praktickém lékařství a stomatologii.

Obsahové zaměření

Interní lékařství
Chirurgie
Pediatrie
Gynekologie a porodnictví
Neurologie
Psychiatrie
Geriatric
Paliativní péče
Komunitní péče a praktické lékařství
Stomatologie a vybrané obory

Název předmětu: ODBORNÁ OŠETŘOVATELSKÁ PRAXE

Rozsah: 424 hodin

Anotace

Předmět je koncipován jako praktický pro poskytování komplexní ošetrovatelské péče a umožňuje získat účastníkům kurzu dovednosti, které jsou v souladu s kompetencemi

praktické sestry.

Cíle

Cílem je, aby účastníci kurzu byli schopni poskytovat komplexní ošetrovatelskou péči v souladu se svými kompetencemi v rámci jednotlivých klinických pracovišť, přitom zejména:

spojit teoretické vědomosti s praktickými dovednostmi a využít je při poskytování komplexní ošetrovatelské péče,
zaujmout správné postoje a ctít hodnoty v konkrétních klinických situacích a reagovat na individuální potřeby pacientů.

Pracoviště odborné ošetrovatelské praxe

Typy pracoviště: ambulantní, jednodenní, lůžková, domácí zdravotní péče.

Odborná ošetrovatelská praxe je organizována jako souvislý blok a probíhá na smluvních pracovištích akreditovaného zařízení pod dohledem a odborným vedením školitele. Školitel potvrdí absolvovanou praxi do Záznamu odborné praxe, který vyhotoví akreditované zařízení realizující vzdělávací program. Dokonalé zvládnutí praktických dovedností je rozhodujícím kritériem pro posuzování zdatnosti pro získání odborné způsobilosti k výkonu povolání praktické sestry¹¹).

Obsahové zaměření

Realizace odborné ošetrovatelské praxe probíhá na níže uvedených pracovištích v doporučeném minimálním rozsahu. Při výběru pracovišť je nutné postupovat systematicky v souladu s realizovanými teoretickými moduly.

Interní oddělení ... 80 hodin
Chirurgické oddělení včetně ortopedie ... 80 hodin
Gynekologicko-porodnické oddělení ... 24 hodin
Dětské oddělení ... 40 hodin
Zařízení následné a dlouhodobé péče (LDN, domovy pro seniory, hospic apod.) ... 80 hodin
Neurologické oddělení ... 16 hodin
Psychiatrické oddělení ... 16 hodin
Onkologické oddělení a paliativní péče ... 24 hodin
Rehabilitační oddělení ... 24 hodin
Pracoviště praktického lékaře a komunitní péče ... 16 hodin
Pracoviště zubního lékaře ... 24 hodin

Název předmětu: INDIVIDUÁLNÍ PRAXE

Rozsah: 96 hodin

Anotace

Předmět je koncipován jako praktický pro poskytování komplexní ošetrovatelské péče a umožňuje získat účastníkům kurzu dovednosti, které jsou v souladu s kompetencemi praktické sestry.

Cíle

Cílem je, aby účastníci kurzu byli schopni poskytovat komplexní ošetrovatelskou péči v souladu se svými kompetencemi v rámci jednotlivých klinických pracovišť, přitom zejména:

spojit teoretické vědomosti s praktickými dovednostmi a využít je při poskytování komplexní ošetrovatelské péče,
zaujmout správné postoje a ctít hodnoty v konkrétních klinických situacích a reagovat na individuální potřeby pacientů.

Pracoviště odborné ošetrovatelské praxe

Typy pracoviště: ambulantní, jednodenní, lůžková, domácí zdravotní péče.

Pozn.

Odborná ošetrovatelská praxe může být organizována při výkonu povolání ošetrovatele a pod odborným vedením školitele. Školitel potvrdí absolvovanou praxi do Záznamu odborné praxe, který vyhotoví akreditované zařízení realizující vzdělávací program.

Obsahové zaměření

Realizace odborné ošetrovatelské praxe probíhá na níže uvedených pracovištích v doporučeném minimálním rozsahu.

Interní oddělení ... 40 hodin
Chirurgické oddělení ... 40 hodin
Dle vlastního výběru ... 16 hodin

Délka jedné hodiny odborné ošetrovatelské praxe v podmínkách poskytovatele zdravotních služeb je 60 min.

5 Požadavky na zajištění realizace kvalifikačního kurzu

Personální požadavky

Vyučující teoretické výuky a učitel praktického vyučování může být zdravotnický pracovník nebo pracovník, jehož odbornost se vztahuje k příslušné problematice a vyučovanému předmětu (např. lékař, inženýr, právník, pedagog, apod.). Učitel praktického vyučování musí splnit podmínky, které jsou stanoveny příslušným vzdělávacím programem.

Věcné a technické vybavení

Akreditované zařízení určené pro realizaci vzdělávacího programu musí být náležitě věcně a technicky vybaveno pro výuku praktické sestry. Jedná se zejména o prostorové vybavení, učebny pro teoretickou výuku s potřebnou multimediální výukovou technologií a cvičebny pro praktický nácvik dovedností. Učebna imitující ošetrovací jednotku vybavená modely a pomůckami pro výuku ošetrovatelských postupů a výkonů (např. resuscitační model - dospělý, dítě, lůžko, fantomy, apod.).

Přístup k odborné literatuře, odborným časopisům včetně el. databází.

Bezpečnost a ochrana zdraví

Součástí teoretické výuky a praktického vyučování je problematika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce a požární ochrany, včetně ochrany před ionizujícím zářením.

Výuka k bezpečné a zdraví neohrožující práci vychází z požadavků platných právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Požadavky jsou doplněny informacemi o rizicích možných ohrožení v souvislosti s vykonáváním praktického vyučování, včetně informací vztahujících se k opatřením na ochranu před působením zdrojů rizik.

6 Studijní materiály a zdroje

Povinná literatura

1. BUŽGOVÁ, R. Paliativní péče ve zdravotnických zařízeních: potřeby, hodnocení, kvalita života. 1. vyd. Praha: Grada, 2015. 168 s. ISBN 978-80-247-5402-4.
2. ČEPICOVÁ, K. Nejčastější právní situace: rádce pro každý den. 1. vyd. Brno: Edika, 2014. 192 s. ISBN 978-80-266-0406-8.
3. FRIEDLOVÁ, K. Bazální stimulace v základní ošetrovatelské péči. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. 168 s. ISBN 978-80-247-1314-4.
4. HAMPLOVÁ, D. a kol. Rodina a zdraví - jejich vzájemné souvislosti. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2014. 147 s. ISBN 978-80-7419-169-5.
5. HAŠKOVCOVÁ, H. Lékařská etika. 4. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Galén, 2015. 225 s. ISBN 978-80-7492-204-6.
6. HEŘMANOVÁ, J. a kol. Etika v ošetrovatelské praxi. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. 200 s. ISBN 978-80-247-3469-9.
7. HŮSKOVÁ, J. a P. KAŠNÁ. Ošetrovatelství - ošetrovatelské postupy pro zdravotnické asistenty: pracovní sešit II. 1 díl, Podávání léků, injekce, infuze, transfuze, spánek a odpočinek. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 96 s. ISBN 978-80-247-2853-7.
8. JELÍNKOVÁ, I. Klinická propedeutika pro střední zdravotnické školy. 1. vyd. Praha: Grada, 2014. 160 s. ISBN 978-80-247-5093-4.
9. JIRÁK, R. a kol. Gerontopsychiatrie. 1. vyd. Praha: Galén 2013. 348 s. ISBN 978-80-7262-873-5.
10. KÁBRT, J. a E. CHLUMSKÁ. Úvod do lékařské terminologie. 4. vyd. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0124-9.
11. KELNAROVÁ, J. a kol. Ošetrovatelství pro střední zdravotnické školy - 1. ročník. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2015. 240 s. ISBN 978-80-247-5332-4.
12. KELNAROVÁ, J. a kol. Ošetrovatelství pro střední zdravotnické školy - 2. ročník. 1. díl. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2016. 173 s. ISBN 978-80-247-5331-7.
13. KELNAROVÁ, J. a kol. Ošetrovatelství pro střední zdravotnické školy - 2. ročník. 2. díl. 2.

- přeprac. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2016. 245 s. ISBN 978-80-247-5330-0.
14. KELNAROVÁ, J. a kol. První pomoc II: pro studenty zdravotnických oborů. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2013. 180 s. ISBN 978-80-247-4200-7.
15. KELNAROVÁ, J. a E. MATĚJKOVÁ. Psychologie: pro studenty zdravotních oborů. 1. díl. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 162 s. ISBN 978-80-247-3270-1.
16. KELNAROVÁ, J. a E. MATĚJKOVÁ. Psychologie: pro studenty zdravotnických oborů. 2. díl. 1. vyd. Praha: Grada, 2014. 120 s. ISBN 978-80-247-3600-6.
17. KELNAROVÁ, J. a E. MATĚJKOVÁ. Psychologie a komunikace pro zdravotnické asistenty - 4. ročník. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2014. 144 s. ISBN 978-80-247-5203-7.
18. KOPECKÝ, M. a kol. Somatologie. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2010. 313 s. ISBN 978-80-244-2271-8.
19. KRISTINÍKOVÁ, J. Rehabilitace v ošetrovatelství. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 2006. 59 s. ISBN 80-7368-224-9.
20. MAČÁK, J., J. MAČÁKOVÁ a J. DVOŘÁČKOVÁ. Patologie. 2. dopl. vyd. Praha: Grada, 2012. 347 s. ISBN 978-80-247-3530-6.
21. MALÁ, L. a D. PEŘAN. První pomoc pro všechny situace: v souladu s evropskými doporučeními 2015. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 2016. 182 s. ISBN 978-80-7429-693-2.
22. MALINA, A. Úvod do veřejného zdravotnictví pro nelékaře. 1. vyd. Praha: Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví, 2013. 65 s. ISBN 978-80-87023-29-7.
23. MARKOVÁ, M. Komunitní ošetrovatelství pro sestry: učební text pro sestry v komunitní péči. 1. vyd. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2009. 152 s. ISBN 978-80-7013-499-3.
24. MARKOVÁ, M. Sestra a pacient v paliativní péči. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 128 s. ISBN 978-80-247-3171-1.
25. MELICHERČÍKOVÁ, V. Sterilizace a desinfekce. 2. dopl. a přeprac. vyd. Praha: Galén, 2015. 174 s. ISBN 978-80-7492-139-1.
26. NEKULA, J. a kol. Radiologie. 3. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. 205 s. ISBN 80-244-1011-7.
27. PROŠKOVÁ, E. A KOL. Podávání léčivých přípravků v lůžkové péči. 1. vyd. Praha: Ústav teorie a praxe ošetrovatelství 1. LF UK v Praze, 2014. 183 s. ISBN 978-80-260-7414-4.
28. PRUDIL, L. Právo pro zdravotnické pracovníky. 2. dopl. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 155 s. ISBN 978-80-7552-507-9.
29. RACEK, J. a kol. Klinická biochemie. 2. přeprac. vyd. Praha: Galén, 2006. 329 s. ISBN 80-7262-324-9.
30. SEIDL, Z. Neurologie pro nelékařské zdravotnické obory. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. 168 s. ISBN 978-80-247-2733-2.

31. SLEZÁKOVÁ, L. a kol. Ošetrovatelství pro střední zdravotnické školy I. - Interna. 2. dopl. vyd. Praha: Grada, 2012. 211 s. ISBN 978-80-247-3601-3.
32. SLEZÁKOVÁ, L. a kol. Ošetrovatelství pro střední zdravotnické školy II. - Pediatrie, chirurgie. 2. dopl. vyd. Praha: Grada, 2012. 249 s. ISBN 978-80-247-3602-0.
33. SLEZÁKOVÁ, L. a kol. Ošetrovatelství pro střední zdravotnické školy III. - Gynekologie a porodnictví, onkologie, psychiatrie. 2. dopl. vyd. Praha: Grada, 2012. 230 s. ISBN 978-80-247-4341-7.
34. SLEZÁKOVÁ, L. a kol. Ošetrovatelství pro střední zdravotnické školy IV. - Dermatovenerologie, oftalmologie, ORL, stomatologie. 2. dopl. vyd. Praha: Grada, 2014. 224 s. ISBN 978-80-247-4342-4.
35. ŠRÁMOVÁ, H. a kol. Nozokomiální nákazy. 3. vyd. Praha: Maxdorf, 2013. 400 s. ISBN 978-80-7345-286-5.
36. TRACHTOVÁ, E. A kol. Potřeby nemocného v ošetrovatelském procesu. 3. nezměn. vyd. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2013. ISBN 978-80-7013-553-2.
37. TUČEK, M. a kol. Hygiena a epidemiologie. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2012. 358 s. ISBN 978-80-246-2025-1.
38. UHEREK, P. Povinná mlčenlivost v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 214 s. ISBN 978-80-7478-476-7.
39. VOKURKA, S. a kol. Ošetrovatelské problémy a základy hemoterapie: učební texty a ošetrovatelské intervence nejen pro sestry z oboru hematologie a onkologie. 1. vyd. Praha: Galén, 2005. 140 s. ISBN 80-7262-299-4.
40. VORLÍČEK, J. a kol. Klinická onkologie pro sestry. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2012. 448 s. ISBN 978-80-247-3742-3.
41. ZACHAROVÁ, E. Komunikace v ošetrovatelské praxi. 1. vyd. Praha: Grada, 2016. 121 s. ISBN 978-80-271-0156-6.
42. Doporučené postupy ERC 2015 online. Hradec Králové: Česká resuscitační rada - Czech Resuscitation Council, 2015 cit. 2018-03-01. Dostupné z: <http://www.resuscitace.cz/?pagejd=47>
43. Zákony a vyhlášky v platném znění týkající se výkonu povolání praktické sestry a podmínek poskytování zdravotních služeb.

Doporučená literatura

1. DOLEŽAL, T. a A. DOLEŽAL. Ochrana práv pacienta ve zdravotnictví. 1. vyd. Praha: Linde, 2007. 138 s. ISBN 978-80-7201-684-6.
2. KASPER, H. Výživa v medicíně a dietetika. 1. české vyd. Praha: Grada, 2015. 572 s. ISBN 978-80-247-4533-6.
3. MLÝNKOVÁ, J. Péče o staré občany: učebnice pro obor sociální činnost. 1. vyd. Praha:

Grada, 2011. 192 s. ISBN 978-80-247-3872-7.

4. ZLÁMAL, J. a kol. Základy managementu pro posluchače zdravotnických oborů. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2014. 108 s. ISBN 978-80-7402-157-2.

- 1) [§45](#) odst. 2 zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činnosti souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských povoláních), ve znění pozdějších předpisů, dále jen zákon [č. 96/2004 Sb.](#)
- 2) [§21b](#) zákona č. 96/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů a [§4a](#) vyhlášky č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.
- 3) Zákon [č. 372/2011 Sb.](#), o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, ve znění pozdějších předpisů.
- 4) Činnosti praktické sestry dle [§4a](#) vyhlášky č. 55/2011 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 5) [§40](#) odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 55/2011 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 6) Zákon [č. 96/2004 Sb.](#) a vyhláška [č. 55/2011 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.
- 7) [§45](#) - [§50](#) zákona č. 96/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 8) [§25](#) zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů.
- 9) [§21b](#) odst. c) zákona č. 96/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 10) [§52](#) zákona č. 96/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů a [§13](#) vyhlášky č. 189/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

11) [§21b](#) odst. 1, písmeno c) zákona č. 96/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

EPLIS